

STATENS PLANTEPATOLOGISKE FORSØG

Månedsoversigt over plantesygdomme

364. — Oktober 1957

Der blev for oktober måned modtaget indberetninger fra 67 medarbejdere; endvidere blev der besvaret 206 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå som middeltemperatur i månedens første dage $3,2^{\circ}\text{C}$ under normalen og i resten af perioden fra $1,2$ — $4,2^{\circ}\text{C}$ over normalen, der i månedens løb aftog fra $10,1^{\circ}$ til $6,1^{\circ}\text{C}$. I ugen 28. september—5. oktober registreredes fra 1 til 3 døgn med frost, og i ugen 19.—26. oktober 1 døgn.

Nedbøren faldt i størst mængde i månedens sidste to uger. For landet som helhed målt i tiden 1.—31. oktober 82,4 mm mod normalt 68,4 mm. For de enkelte landsdele målt i samme tidsrum følgende mængder i mm med månedens normal i ( ): Nordjylland 73 (70), Østjylland 83 (68), Vestjylland 108 (80), Sønderjylland 94 (77) og for hele Jylland 88,5 (72,9); Fyn 73 (63), Sjælland 69 (55), Lolland og Falster 58 (61) og for Øerne i alt 68,5 (58,1); Bornholm 50 (59).

Sygdomme på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Spiringsfusariose i vintersæden har kun gjort sig bemærket enkelte steder. Sæsæden har i disse tilfælde ikke været afsvampet, eller også er der sået for dybt i en ubekvem jord.

Bælgplanter.

Kløverens knoldbægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). I det fugtige vejr har det knebet meget at få udlægsmarkerne passende afgræsset, således at kløveren mange steder står med en meget kraftig pels. Dette har givet en øget risiko for angreb af bægersvampen, og fra forskellige egne af landet foreligger der da også rapporter om iagttagne angreb, der dog endnu ikke synes at have antaget et foruroligende omfang.

Lucernens skivesvamp (*Pseudopeziza medicaginis*) har i flere egne forårsaget en ret kraftig nedvisning af lucernens blade, især i de nyudlagte marker. Der har i reglen været tale om marker, hvor vækstbetingelserne for lucerne i forvejen ikke har været de bedste.

Bederoer.

Hjerte- og tørforrådnelse (bormangel). Angrebene har haft et meget moderat forløb. Næsten eenstemmigt fremhæves borkalksalpeterens heldige indflydelse herpå. Det anslås af flere indberettere, at omkring halvdelen af roearealet er tilført denne gødning.

Virusgulsot (*Beta virus 4*). Situationen i 1. års roerne, som den tegnede sig i sidste måned, har på det nærmeste holdt sig uforandret. I 45 modtagne indberetninger skrives i 42 om almindelige angreb (13 svage, 29 stærke) og blot i 2 om sjældne (1 svagt, 1 stærkt). Enkelte indberettere meddeler iagttagelser af, at angrebet er svagere, hvor der er sprøjtet mod bedefluclarver eller mod ferskenlus. I stiklingroerne meldes også om udbredte angreb, der dog i styrke vel næppe kommer på højde med angrebene i 1. års roerne.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Marmorering (bormangel) har vist sig mange steder, men ikke i noget foruroligende omfang. Ligesom det er tilfældet under bederoerne, fremhæves også her borkalksalpeterens gavnlige virkning. Fra Grindsted skriver J. J. Jakobsen: „I 20 prøveoptagninger i Grindsted Sogn var der mere eller mindre stærke symptomer på bormangel i alle roer. I ca. 20 prøveoptagninger i Filskov Sogn fandtes ingen bormangelsymptomer. I Filskov Sogn havde man

brugt borsalpeter, men ikke i de 20 optagninger i Grindsted. Borsalpeter er således på disse egne tilstrækkeligt til at holde mangelsygdommen i skak“.

Kålroe-mosaiksyge (*Brassica virus I*) findes jævnlgt i kålroemarkerne, men angrebene er som regel svage og betydningsløse.

Kålbrot (*Plasmodiophora brassicae*) har som helhed taget oprådt godartet i år. Som regel har der været tale om pletvise angreb, hvor årsagerne var at finde blandt de sædvanlige uheldige dyrkningsbetingelser: lave reaktionstal, dårlig afvanding, for hyppig kålroedyrkning og udbringning af smittefarligt affald.

Kartofler.

Frostskade. Fra Herning og Vejle Vesteregn berettes om frostskade i en del tilfælde på optagne kartofler først i måneden (Niels Jørgen Nielsen og Arne Anthonsen).

Kartoffelbrot (*Synchytrium endobioticum*). Statens Plantetilsyn meddeler, at nye angreb af denne svamp i år indtil udgangen af oktober blev konstateret i følgende 2 sogne: Svenstrup (Randers Amt) og Madum (Ringkøbing Amt).

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*) blev konstateret i en knoldprøve fra Ganløse.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørrorrådelsen på knoldene af de sildige sorter forekom vel i de fleste partier af sildige kartofler, men i betragtning af det stærke topangreb i eftersommeren har den haft forbavsende ringe betydning her.

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*). Angrebet i de sildige sorter kan som helhed karakteriseres som værende af normalt omfang eller lidt stærkere end normalt. I 44 modtagne indberetninger betegnes angrebene i 30 som almindelige (22 svage, 8 stærke) og i 6 som sjældne (4 svage, 2 stærke).

Vådforrådnelse (bakteriose). Hvor kartoflerne er kørt våde i kule, eller hvor der har stået vand i marken, forekommer der angreb, som dog kun er af lokal betydning.

Ole Wagn.

Sygdomme på havebrugsplanter.

Frugtræer og frugtbuske.

Lagerskurv (*Fusicladium dendriticum*) kan forventes at komme til at volde problemer, da der i lang tid før plukning ikke var nogen mulighed for at foretage sprøjtninger i plantagerne på grund af den stadige nedbør. Sen-skurv er set flere steder på de sent plukkede æbler.

Grenskurv har i henhold til indberetterne ikke haft nogen større betydning, selv om vejrforholdene ikke har været gunstige for sygdomsbekæmpelse. Chr. A. Nørholm, Horsens, skriver, at grenskurven er taget til i løbet af oktober måned, og at en manglende sprøjtning har sin del af skylden herfor. „En af de hyppigste årsager til ufrugtbarhed i æble- og pæretræer i småhaveerne er tilstedeværelse af grenskurv“, skriver Frode Olesen, Hjørring.

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*). „Angrebet er tiltaget lidt siden sidste indberetning, men må betegnes som svagt, samtlige sorter taget under eet“. Det er E. Agger, der skriver det, og denne udtalelse gælder for de øvrige indberettere. Fra Jylland er der dog indberetninger, der omtaler stærke angreb. M. Surlykke Wistoft skriver: „Skurven bredte sig meget i den sidste tid før plukningen, men de sorter, der er modtagelige, var meget stærkt revnede fra tidligere angreb“.

Gloeosporium spp. synes at have tendens til at blive af betydning i år lige som forrige år. Efter normal sundhedspleje i plantagerne ses angrebene ikke nær så ofte som på steder, hvor sprøjtningerne har været mangelfulde. Det er jo almindelig kendt, at det navnlig er vigtigt at foretage de tidlige sprøjtninger (straks efter blomstring) for at forebygge angreb, men de almindelige skurvsprøjtninger har også virkning imod *Gloeosporium*. Henrik Nielsen, Holbæk Amt: „*Gloeosporium* er almindelig i kasserne nu“. M. E. Elting, Næstved, skriver, at *Gloeosporium* breder sig ondartet på lagrene, og A. Diemer, Frejlev, meddeler, at der på grund af den megen nedbør er skabt gode betingelser for svampen, så snart der er et hul eller andre beskadigelser i frugterne. „*Gloeosporium*-angreb på lageret synes at begynde ret tidligt“, skriver Hans M. Jepsen, Statens forsøgsstation, Blangstedgård. Fra Sønderjylland skriver M. Surlykke Wistoft: „Har set mange vognlæs industrifrugt, men forbløffende lidt *Gloeosporium*“. Chr. A. Nørholm, Horsens, skriver, at svampen kun har ringe udbredelse der.

Priksyge i æble. „Forbavsende få angreb, selv om høsten er lille“, skriver Henrik Nielsen, Holbæk. Aton Andersen, Jungshoved, meddeler: „Derom alle Cox's Orange, der allerede er sendt til Tyskland, kunne besigtiges af avlerne nu, var der nok en del, der ville blive forbavsende“. Eli Mølgaard, Viborg, skriver, at indtrykket af angrebet er, at det er middel til svagt de fleste steder. „Kan findes i næsten alle partier, men absolut ikke i foruroligende grad“ er E. Aggers bemærkning (Nordvestsjælland).

Glasæbler er kun set i enkelte tilfælde, skriver E. Agger, Nordvestsjælland, og Jørgen Jørgensen, Ålborg Amt, meddeler, at han kun har set svage angreb.

Sodplet (*Gloeodes pomigena*) på æble har der i denne måned været flere tilfælde af, og A. Diemer, Frejlev, skriver, at denne svampebelægning er set enkelte steder ved læbælder. Statens forsøgsstation, Blangstedgård, har ingen sorter med sodplet. Heller ikke E. Agger har iagttaget sodplet.

Blødevalnøddeskaller. M. Surlykke Wistoft skriver, at valnøddernes hanblomster frøs først i maj, og de enkelte, der overlevede, har kun kunnet bestøve et fåtal af hunblomster. Derfor er der så få frugter, hvoraf mange har dårlig lukket skal.

Køkkenurter.

Bormangel i selleri. Martin Sørensen, Esbjerg-Varde: „Der er nok set en del tilfælde, men det er vanskeligt at angive nogen generel udbredelse-hyppighed“. De øvrige indberettere melder ikke om alvorlige tilfælde.

Prydplanter.

Rosen-stråleplet (*Diplocarpon rosae*). Angrebet har været værst, hvor roserne sulter, men modtageligheden afhænger i høj grad også af, hvilke sorter der er tale om. Dersom man gennemfører en god sygdomsbekæmpelse, behøver stråleplet ikke at blive noget problem overhovedet. Påbegynder man kobberoxykloridsprøjtninger fra begyndelsen af juli og gentager sprøjtningerne med ca. 14 dages mellemrum, kan svampen ikke trives. Eli Mølgaard, Viborg, skriver: „Atter almindelig i ældre haver, hvor der er trærodde i nærheden — eller hvor der gødes for lidt“. Jørgen Jørgensen, Ålborg Amt, skriver: „De fleste roser i privathaverne er underernærede og derfor et let bytte for rosenstråleplet“.

Cladochytrium caespitis er en ny svampesygdom i græsarten almindelig hvene (*Agrotis tenuis*). Se nærmere herom side 146.

Cercospora ligustri er ligeledes en svampesygdom, der ikke tidligere er beskrevet her hjemmefra. Angrebet er set på *Ligustrum vulgare var. atrovirens*. Se nærmere herom på side 146.

Dahlia-mosaik (*Dahlia virus 1*). „Almindelig, men i de enkelte tilfælde ret svage angreb, måske på grund af det fugtige vejr og den gode vegetative udvikling“, skriver Henrik Nielsen, Holbæk.

Frank Hejndorf.

Skadedyr på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Aksuglens larve (*Hadena basilinea*). Om angreb på indhøstet hvede indløb to forespørgsler. I det ene tilfælde (H. P. Andersen, Rudkøbing) drejede det sig kun om gnav, medens der fra Fakse skrives, at der fandtes et meget stort antal larver i et tærsket parti. Af partiet var der dog taget fra til såsåed. Det besåede areal vil blive holdt under observation for om muligt at konstatere skadevirkning på de spæde hvedeplanter (P. Asmussen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Fra Marslev: „Et enkelt angreb er fundet i en rugmark“ (P. Bruun Rasmussen).

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Der er endnu ikke bemærket angreb i vintersæden. Fra Holstebro skriver A. Toft Andersen, at mange har anvendt bejdsemidler til kornet for at undgå angreb.

Bælgplanter.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Der er indløbet en del forespørgsler vedrørende angreb på lucerne, og fra Horsens skrives: „Lucerneål meget almindelige. Også undertiden slemme angreb i marker, hvor der ikke før har været lucerne, samt i 1. års marker“ (Aksel Nielsen). Fra Ørslev: „Lucerneål er set et par steder, selv hvor der ikke har været lucerne i mange år“ (Johs. Sørensen).

Bederoer.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Et angreb i fodersukkerroer fandtes ved Nyborg (Bent Bachmann). Angreb af lignende art påvistes i 1932 i fodersukkerroer indsendt fra Ullerslev (se „Plantesygdomme i Danmark“ 1932).

Knoporm (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Rapsjordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*). Der er kun modtaget én beretning om angreb; denne er fra Stevns: „Praktisk taget alle rapsmarker var på et vist tidspunkt angrebet, og mange blev pudret med DDT“ (Niels E. Sevelsted). Desuden er der besvaret forespørgsler fra Odense, Rudkøbing og Ringsted om dette skadedyr.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). På nogle egne har der i oktober været angreb af krusesygegalmyggen i kålroerne; der er dog næppe tale om alvorlige skader så sent i vækstperioden. Bakteriosen, der i de foregående måneder syntes at være af alvorlig karakter, har ifølge de fleste indberetninger fået et langt mindre omfang end frygtet. Vi citerer nogle be-

retninger: Holstebro: „Krusesyge i forbindelse med halsråd har reduceret udbyttet betydeligt i år i kålroemarkerne. Kålroetoppen fylder meget lidt i år, så lidt at mange, som ellers tidligere anvendte den til foder i optagningstiden, undlader dette i år“ (A. Toft Andersen). Statens forsøgsstation, Ødum: „Op til 25 pct. af planterne med — i ikke få tilfælde dybtgående — halsråd som følge af krusesyge. Hertil kommer mange ødelagte toppe uden egentlig halsråd“ (Kr. G. Mølle). Kolind: „Har været meget udbredt, og skaden er betydelig, og større end i de nærmest foregående år“ (Ejvind Staunskjær). Silkeborgegn: „Krusesygegalmyggens angreb har været almindelig i kålroer, den heraf følgende halsråd er gået hårdere ud over wilhelmsburger end bangholm“ (J. J. Søndergaard). Brande: „Udbredte angreb, der dog ikke har forårsaget de store ødelæggelser med mange rådne roer“ (P. Trosborg). Statens marskforsøg, Ribe: „Mange roer har lidt af angreb, og det er givet, at udbyttet er nedsat. Trods alt må angrebet vel betegnes som moderat, da der kun findes få rådne roer, idet mange roer har skudt ny top“ (C. M. Kjellerup). Vis Herred: „Mange — de fleste — kålroemarkers meget stærkt skadet. Krusesygen er årsag til stor udbyttedgang i egnens kålroeavl“ (N. A. Drewsen). Samsø: „Mere eller mindre ondartede angreb i næsten alle kålroemarkers — kun enkelte steder i forbindelse med begyndende halsråd. Der synes mig overvejende at være tale om sent optrædende generationer“ (P. Riis Vestergaard). Vestfyn: „Som sædvanligt almindelige angreb i kålroemarkerne, det synes dog, som om halsråddet ikke er så slemt i år“ (Kr. Brødsgaard). Kalundborgegn: „Efterhånden som der er kommet ny top på roerne, er denne nu frisk og uden sygdomme. Bangholm har hele tiden været mere frisk og sund i toppen end wilhelmsburger, og de helt gode kålroemarkers skal i år findes blandt bangholm-markerne“ (N. M. Nielsen).

K å l f l u e r (*Chortophila brassicae* og *Ch. floralis*). I kålroerne ses mange steder minerede rodspidser. Det drejer sig antagelig i mange tilfælde om ældre angreb af den lille kålflue, men der findes dog endnu friske angreb af denne art, såvel som der stedvis forekommer angreb af den store kålflue. Som helhed må den store kålflues optræden i indeværende efterår siges at være meget moderat. Fra Statens plantepatologiske Forsøg har vi dog haft lejlighed til at se et ret alvorligt angreb ved Haderup, endvidere ret omfattende angreb på lave arealer i Han Herrederne, i klitområderne ved Blokhush samt ved Centralgården, St. Vildmose, hvor angrebet især var koncentreret om forskellige slags hovedkål og fodermarvkål. Der skrives om angrebene fra Statens forsøgsstation, Tylstrup: „En optælling viste en angrebsprocent på 28, heraf kun 10 procent af betydning, og heraf igen ingen stærkt angrebne. Undersøgelsen stammer fra sent såede roer, men jeg tror ikke, det ser slemt ud i år“ (Aage Bach). Mariager-Havndal: „Efter min opfattelse er den store kålflues virksomhed i aftagende hær på egnen. Skaden er nu meget minimal“ (Chr. E. Lauridsen). Herningegn: „Der synes ikke at blive alvorlige angreb af den store kålflues larve“ (Niels Jørgen Nielsen). Vejle Vestereg: „På enkelte lokaliteter er der fundet roer, hvor rodspidsen er bortgnavet; og ligeledes fundet en del pupper i jorden, men angrebet så svagt, så landmændene i almindelig-

hed ikke har bemærket det" (Arne Anthonsen). Grindsted: „Enkelte larveangreb kan vel findes i de fleste marker, egentligt angreb er kun fundet i 1 af ca. 40 undersøgte marker. Her var kun rodspidserne ødelagt, således at angrebet anslås til 10—15 pct. tab. Angrebet på denne egn må betegnes som ubetydeligt som helhed" (J. J. Jakobsen). Vestjylland: „Har været slemme ved sidste hold blomkål i haverne" (H. Dixen).

Skadedyr på havebrugsplanter.

Frugttræer og frugtbuske.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Efter flertallet af indberetningerne at dømme har angrebene gennemgående været ret svage. Lokalt, og særlig på usprøjtede træer, er der dog fundet angreb af større skadevirkning. Fra Viborg Amt: „Har indtryk af, at der hist og her har været stærke angreb, hvor sprøjtning i rette tid er forsømt" (Eli Mølgaard). Sydl. Sønderjylland: „Stærke angreb er kun fundet i haver, i plantagerne har der ikke været noget videre" (M. Surlykke Wistoft). Renner frugtplantage: „Der er ikke mange, men alligevel nok ormstukne æbler; angrebstiden var meget lang i år, synes jeg. Heldigvis er der god pris på industrifrugt i år" (A. Diemer).

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). 11 rapporter karakteriserer skaden ved overfladegnav på æbler som ringe. Kun enkelte steder er der anrettet skade af betydning. Fra Renner frugtplantage: „Der er af og til lidt, men det er uhyre sjældent, selv om vi ikke har sprøjtet imod dem" (A. Diemer). Nordvestsjælland: „Er nu almindelig at finde i frugtpartier, men kun sjældent med alvorlig beskadigelse til følge" (E. Agger). Næstved: „Meget udbredt, det synes som om Ingrid Marie bliver foretrukket" (M. E. Elting).

Frugttræspindemiden (*Metatetranychus ulmi*). Kun 2 indberetninger melder, at angrebene har været stærke i efterårets løb. Sydl. Sønderjylland: „Har ikke set nogen videre æglægning på fritstående træer, men spindet har heller ikke været særlig fremtrædende i år" (M. Surlykke Wistoft). Renner frugtplantage: „Praktisk taget ingenting: for meget regn" (A. Diemer). Næstved: „En del steder fortsatte angrebene kraftigt til hen imod lovfald" (M. E. Elting).

Køkkenurter.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Det synes, som om de sene angreb mange steder er alvorligere i år end i de nærmest foregående år. I enkelte tilfælde klages over, at bekæmpelsesforanstaltninger, som sædvanligvis holder angrebet nede, i år har været utilstrækkelige. Om almindelige, middelstærke angreb skrives fra Ålborg Amt (Jørgen Jørgensen), Statens forsøgsstation,

Hornum (F. Knoblauch), Vestjylland (H. Dixen) og Præstøegnen (Aton Th. Andersen). I øvrigt kommenteres angrebene bl. a. med følgende: Viborg Amt Syd: „Meget værre end i fjor. Mange, som troede, at alt var i orden efter omhyggelig bekæmpelse først på sæsonen, ser nu ved optagelsen af gulerødderne meget udbredte, omend ret overfladiske angreb på ellers store fine rødder“ (Eli Mølgaard). Esbjerg-Varde: „Det har ikke været noget „stort“ år for fluen“ (Martin Sørensen). Sydl. Sønderjylland: „Hvor frøet har været bejdset med insektbeskyttelsesmidler, er der kun få, sene angreb“ (M. Surlykke Wistoft). Odsherred: „Ret alvorligt i visse områder“ (H. Jensen). Holbæk Amt: „Alle grader af angreb set“ (Henrik Nielsen). Næstved: „Slemme angreb, værst på sommerkarotter“ (M. E. Elting).

Diverse skadedyr.

O l d e n b ø r r e r (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). Der foreligger ingen meddelelser om angreb.

S m æ l d e r l a r v e r (*Agriotes spp.*). Kun fra Samsø (P. Riis Vestergaard) omtales angreb, der dog betegnes som ubetydelige.

K n o p o r m e (*Agrotis spp.*). Knopormenes angreb har i år været udbredte, og mange steder er der forårsaget betydelige skader. I en del beretninger karakteriseres angrebene som almindelige og middelstærke. Der skrives fra Silkeborgegnen: „Findes i mange bederøemarken. Kun enkelte steder har skaden været betydelig“ (J. J. Søndergaard). Marslev: „De fleste røer er mere eller mindre stærkt gnavede af knoporme“ (P. Bruun Rasmussen). Samsø: „Om ikke almindelige, så dog flere ondartede angreb end sædvanligt — især i kålrøer, men også hist og her i sukkerroer og kartofler“ (P. Riis Vestergaard). Nordøstfyn: „Der har været ualmindelig mange knoporme i jorden i dette efterår og i mange forskellige afgrøder, dog i ingen tilfælde af ødelæggende karakter“ (Helge Rasmussen). Lammefjorden: „Knoporme er efterhånden det værste skadedyr på Lammefjorden. Angreb på kartofler 50 pct. ødelagte, på gulerødder 10—50 pct. ødelagte. Bladanklid har hjulpet. Avlere fortæller, at de kan se, hvor langt de nåede med Bladanklid“ (H. Jensen). Stevns og Omegn: „E enkelte marker har været ret stærkt angrebet. En mark, hvor der også var bormangel, var så medtaget, at leveringen til sukkerfabrikken ikke kunne opfyldes“ (Niels E. Sevelsted). Statens forsøgsstation, Virumgård: „E enkelte bederøer og en del kålrøer var gnavet af knoporme“ (S. P. Lyngby). Viborg Amt Syd: „Set stærkt angreb på frøbed med graner i forstplanteskole, og gnav i rødbeder m. m. i større grønsagshaver“ (Eli Mølgaard). Esbjerg-Varde: „Svage angreb almindelige — enkelte stærke angreb, ikke mindst bemærket i rødbeder“ (Martin Sørensen). Holbæk Amt: „Lidt gnav på rødbeder er set — et bedsted med stærkt medtaget“ (Henrik Nielsen). Næstved: „Ret udbredt, men ikke ondartet“ (M. E. Elting).

Prosper Bovien og Jørgen Jørgensen.

BLADPLETSYGE, *CERCOSPORA LIGUSTRI* ROUM.
PÅ LIGUSTER

Til oplysningsafdelingen blev i slutningen af oktober fra en planteskole på Fyn indsendt nogle skud af *Ligustrum vulgare* var. *atrovirens* med bladpletter, som viste sig at være fremkaldt af en svamp, *Cercospora ligustri*, der, så vidt vides, ikke tidligere er bemærket her i landet.

Disse bladpletter havde en diameter på indtil 5 mm og var på bladoversiden glatte, lyst gråbrune og som regel omgivet af en mørk, violet randzone; men der kunne forekomme så mange på hvert blad, at næsten hele bladfladen var dækket heraf. På bladundersiden var pletternes overflade mere ujævn og farvedes lyst chokoladebrun af svampens talrige, knippestillede knopcellebærere og de herpå enkeltvis siddende, cylindriske, oftest 1—3 seperede knopceller.

Bekæmpelsesmidler overfor svampen har ikke været prøvet, men man må formode, at pudring eller sprøjtning med et svampemiddel vil kunne holde angrebet nede.

Henrik Alb. Jørgensen.

NYSÆT GRÆS VISNER SOM FØLGE AF ANGREB AF
CLADOCHYTRIUM CAESPITIS GRIFFON ET MAUBL.

I en græsplæne, der i august var blevet anlagt i en privathave i Rungsted, og som udelukkende bestod af alm. hvene (*Agrostis tenuis*), blev i begyndelsen af oktober iagttaget pletvise angreb på de unge planter, der på dette tidspunkt havde udviklet et eller to blade. Angrebet medførte, at planterne antog en ravbrun farve og døde.

Pletterne bredte sig hurtigt i det fugtige vejr, og størstedelen af planterne i disse pletter, som efterhånden havde opnået flere meters udstrækning, gik til grunde.

Lignende angreb kendes fra England og U. S. A., og ligesom dér fandtes de syge planter her hjemme at være angrebet af en Phycomycet, *Cladochytrium caespitis*, hvis angreb man tilsyneladende ikke tidligere har været opmærksom på her i landet.

Svampen angriber hele planten, således at man i såvel rødder som blade vil kunne finde dens karakteristiske hvilesporangier. Svampen, som har jordsmitte, må formodes at have været til stede i jorden, hvor græsset blev sået, og har i det fugtige efterår haft særlig gode betingelser for at angribe græsset. Under mere tørre vejrforhold ville angrebet muligvis være gået upåagtet hen.

Det var meningen, at man ville forsøge at standse angrebet ved hjælp af et kviksølvholdigt specialpræparat beregnet til bekæmpelse af svampesygdomme i græsplæner, men virkningen heraf er os endnu ukendt.

Henrik Alb. Jørgensen.

STIKORDSREGISTER

for månedsoversigter over plantesygdomme nr. 358—364

1957.

	Side		Side
<i>Acrolepia assectella</i>	116	Bedeskimmel	4, 23, 52, 75, 103
<i>Actinomyces scabies</i>	125, 139	<i>Beta virus 2</i>	52
<i>Agriotes</i> spp.	11, 42, 70, 75, 118, 134, 145	<i>Beta virus 4</i>	23, 52, 75, 102, 122, 138
<i>Agrotis cursoria</i>	135	<i>Bibionidae</i>	32
<i>Agrotis</i> spp.	12, 71, 95, 118, 134, 145	<i>Bibio</i> spp.	8
<i>Agrotis tritici</i>	43	Bladlus, asters	94
Agurkesyge	56	Bladlus, frugtbuske	67
Agurk-meldug	56	Bladlus, frugttræer	10, 38, 67, 91, 114
Aksuglen	128, 142	Bladlus, gran	94
<i>Albugo candida</i>	107	Bladpletsyge, julerose	127
<i>Alternaria solani</i>	77	Bladpletsyge, liguster	146
<i>Alternaria</i> spp.	74	Bladpletsyge, selleri	127
<i>Ametastegia glabrata</i>	132	Bladpletter, æble	55
<i>Anthonomus pomorum</i>	38	Bladrandbiller	9, 34, 108, 128
<i>Anthonomus rubi</i>	69	Bladrullesyge	76
<i>Aphelenchoides</i> spp.	40	Bladtæger	60, 84
<i>Aphelinus mali</i>	92	<i>Blitophaga opaca</i>	34, 60
<i>Aphididae</i>	10, 38, 67, 91, 114	Blodlusen	67, 91, 114, 132
<i>Aphis crataegella</i>	10	Blommebladgalmider	92
<i>Aphis fabae</i>	60, 85, 109	Blommebladlusen	67, 92
<i>Apion</i> spp.	108, 128	Blommehvepsen	68
<i>Argyresthia conjugella</i>	132	Blommevikleren	115, 133
<i>Argyresthia ephippiella</i>	39	Bløde skaller, valnød	141
Aspargesbiller	133	Bormangel, bedroc	102, 103, 122, 124, 138
<i>Athalia spinarum</i>	87, 110, 130	Bormangel, kålroe	124, 138
<i>Atomaria linearis</i>	35	Bormangel, selleri	141
<i>Aves</i>	14	<i>Botrytis allii</i>	6
Bakteriose, kartoffel	126, 139	<i>Botrytis cinerea</i>	55, 56
Bedeflucn	35, 61, 86, 109, 129	<i>Botrytis narcissicola</i>	6, 30
Bedelus	60, 85, 109	<i>Botrytis tulipae</i>	6
Bedemosaik	52	<i>Brachycaudus helichrysi</i>	94

	Side		Side
Brakfluelarver	8, 33	<i>Dahlia</i> -mosaik	107, 141
<i>Brassica virus 1</i>	104, 124, 139	<i>Dahlia virus 1</i>	107, 141
<i>Brevicoryne brassicae</i> ...	87, 110, 129	<i>Dasyneura brassicae</i>	65, 88
Brune rødder, jordbær	79	<i>Depressaria sp.</i>	66
<i>Bryobia praetiosa</i>	40	<i>Dilophus vulgaris</i>	119
Bygfluhen	83	<i>Diplocarpon rosae</i>	80, 107, 127, 141
Bægersvamp, se kløverens knold- bægersvamp		<i>Diplodina citrullina</i>	56
<i>Capsidae</i>	60, 84	<i>Diplodina lycopersici</i>	29
<i>Carpocapsa pomonella</i> ...	92, 115, 133, 144	<i>Ditylenchus dipsaci</i> , bederoe	142
<i>Cassida spp.</i>	61, 86, 109	<i>Ditylenchus dipsaci</i> , bælgplanter	9, 33, 59, 83, 108, 128, 142
<i>Cercospora ligustri</i>	146	<i>Ditylenchus dipsaci</i> , jordbær	40
<i>Cercospora herpotrichoides</i>	74	<i>Ditylenchus dipsaci</i> , løg	68
<i>Ceutorrhynchus assimilis</i>	64	<i>Doralis pomi</i>	38, 67, 91
<i>Cheimatobia brumata</i>	10, 39	Dårlige rødder, agurk	56
<i>Chermes abietis</i>	94	<i>Eriophyes pyri</i>	40
<i>Chermes strobilobius</i>	94	<i>Eriophyes ribis</i>	40
<i>Chlorops taeniopus</i>	83	<i>Eriosoma lanigerum</i> 67, 91, 114, 132	
<i>Chortophila brassicae</i>	65, 89, 112, 131, 143	<i>Erwinia atroseptica</i>	53, 77, 105
<i>Chortophila floralis</i>	90, 113, 131, 143	<i>Erysiphe cichoracearum</i>	56, 80
<i>Chortophila trichodactyla</i>	109	<i>Erysiphe graminis</i>	74
<i>Cladochytrium caespitis</i>	146	Ferskenlus	60, 85
<i>Cladosporium fulvum</i>	56, 80	Filtrust, solbær	106
<i>Cladosporium spp.</i>	74	Fløjlsplet	56, 80
<i>Cneorrhinus plagiatus</i>	43, 64	<i>Forficula auricularia</i>	68, 95
<i>Cnephasia spp.</i>	35, 71	Fosformangel, korn	19
<i>Collembola</i>	10	Fritfluelarver 8, 33, 59, 82, 108, 142	
<i>Colletotrichum trifolii</i>	122	Frostmålerlarver	10, 39
Coloradobillen	91	Frostskade, bederoe	4, 20
<i>Coniothyrium hellebori</i>	127	Frostskade, frugttræer	78
<i>Contarinia nasturtii</i>	65, 88, 111, 130, 142	Frostskade, jordbær	28
<i>Contarinia pyrivora</i>	10, 39, 68	Frostskade, kartoffel	4, 24, 139
<i>Contarinia tritici</i>	83, 108	Frostskade, korn	2, 16
<i>Corticium solani</i>	53	Frostskade, kålroe	24
<i>Corynebacterium rathayi</i>	51	Frostskade, raps	4
<i>Crepidodera ferruginea</i>	8, 32	Frostskade, tulipan	6
<i>Crioceris 12-punctata</i>	133	Frugttræspindemiden ... 10, 40, 68, 92, 115, 133, 144	
<i>Crioceris sp.</i>	133	Fugle	14
<i>Cronartium ribicola</i>	106	<i>Fusarium nivale</i>	2
<i>Cryptomyzus ribis</i>	67	<i>Fusarium spp.</i> , asparges	127

	Side		Side
<i>Fusicladium dendriticum</i>	27,	<i>Hoplocampa testudinea</i>	67
	54, 78, 105, 126, 140	Hundegræs-bakteriose	51
<i>Fusicladium pirinum</i>	28, 54,	Hundegræs-mosaiksyge	46
	78, 105, 126, 140	Hvededræbersvamp	74
Galmider, blomme	92	Hvedemyg	83, 108
Georgine-mosaik	141	Hvede-stribemosaiksyge	48
Glasæbler	141	Hvedeuglen	43
Glimmerbøsser	10, 37, 63	Hvidrust, peberrod	107
<i>Gloeodes pomigena</i>	126, 141	Hyacinth-mosaiksyge	30
<i>Gloeosporium ribis</i>	106	<i>Hyalopterus pruni</i>	67, 92
<i>Gloesporium spp.</i>	5, 140	<i>Hydroecia micacea</i> ...	44, 72, 96, 119
Goldfodsyge	51, 74	<i>Hylemyia antiqua</i> ...	69, 93, 117, 134
Grenskurv	140	<i>Hylemyia coarctata</i>	8, 33
Græssernes meldug	74	Hårmyglarver	8, 32, 119
Grå monilia	55	Ingrid Marie, revner omkring blomsten	106
Gråskimmel, løg	6	Iris-mosaik	30
Gråskimmel, stikkelsbær	55	Jordbærål	40
Gråskimmel, tomat	56	Jordlopper	38, 63
Gule blade, bederoe	103, 124	Jordloppelarver	8, 32
Gule bladspidser, løg	56	Kaliummangel, bælplanter	51
Gulerodsbladloppen	68, 93, 115	Kaliummangel, korn	18
Gulerodsfluen	69, 93, 116, 134, 144	Kartoffel-bladpletsyge	77
Gulmosaik, kålroe	98, 136	Kartoffelboreren	44, 72, 96, 119
Gul monilia	106, 127	Kartoffelbrok	139
Gulrust	51, 74	Kartoffel-rodfiltsvamp	53
Gulspidssyge	50, 102	Kartoffelskimmel ...	76, 104, 124, 139
Gåsebiller	11, 70	Kartoffelskimmel, tomat	80, 106, 127
<i>Hadena basilinea</i>	128, 142	Kartoffelskurv	125, 139
Haglskade, bederoe	23	Kartoffelål	90, 113
Haglskade, frugttræer	78	Kirsebærbladlus	67, 92
<i>Hapalosphaeria deformans</i>	97	Kirsebærmøl	39
Haveuglen	96, 118	Kirsebærskurv	79
Havreål	8, 31, 58, 82	Kløverens knoldbægersvamp	2,
<i>Heterodera major</i>	8, 31, 58, 82		122, 138
<i>Heterodera rostochiensis</i> ...	90, 113	Kløvergnaveren	59, 84
<i>Heterodera schachtii</i>	69, 94, 109, 129	Kløversnudebiller	108, 128
Hindbærnsnudebiller	69	Knoporme ...	12, 71, 95, 118, 134, 145
Hjerte- og tørforrådnelse ...	102,	Knopviklerlarver ...	10, 39, 133, 144
	122, 138	Knækfodsyge	74
Holdbarhed, løg	5	Kobbermangel, korn	50, 102
Holdbarhed, æble	5	Kornbladbiller	59
<i>Hoplocampa brevis</i>	68		
<i>Hoplocampa fulvicornis</i>	68		

	Side		Side
Kransskimmel	51, 75, 122	Markmus	45
Krusesygegalmyggen ...	65, 88, 111, 130, 142	Marmorering	124, 138
Kuldeskade, bederoe	21	Meldug, agurk	80
Kuldeskade, korn	2, 16	Meldug, græssernes	74
Kuldeskade, kålroe	24	Meldug, jordbær	56, 79, 107
Kvælstofmangel, bederoe ...	103, 124	Meligethes aeneus	10, 37, 63
Kålbladhveps	87, 110, 130	<i>Melolontha melolontha</i> og	
Kålbrot	52, 75, 139	<i>M. hippocastani</i> ...	41, 70, 95, 117, 134, 145
Kålfluer ...	65, 89, 90, 112, 113, 131, 143	<i>Metatetranychus ulmi</i> ...	10, 40, 68, 92, 115, 133, 144
Kållus	87, 110, 129	<i>Microtus arvalis</i>	45
Kålmøl	64, 88, 110, 130	Mislykket drivning, tulipan	6
Kålorme	65, 88, 110, 130	Molybdænmangel, blomkål	56
Kålroe-mosaiksyge	104, 124, 139	<i>Monilia fructigena</i>	106, 127
Kålsommerfugle ...	65, 88, 110, 130	<i>Monilia laxa</i>	55
Kåltripsen	11, 41, 70	<i>Monilia laxa f.mali</i>	55
Kåluglen	118, 135	Mosaiksyge, <i>Dahlia</i>	107, 141
Lagerskurv	140	Mosaiksyge, kartoffel	76
<i>Laspeyresia funebrana</i>	115, 133	<i>Myzus ascalonicus</i>	11, 40
<i>Lema</i> spp.	59	<i>Myzus cerasi</i>	67, 92
<i>Leptinotarsa decemlineata</i>	91	<i>Myzus persicae</i>	60, 85
Lindespindemiden	117	Narcis-gråskimmel	6, 30
<i>Liosomaphis abietinum</i>	94	Narcis-vira	30
Lucernens skivesvamp	138	Nattefrost, frugttræer og	
Lucernens stængelsvamp	122	-buske	5, 25
Lucernens vækst	21	Nattefrost, prydanter	29
Lucernegnaveren	59	Nedbrydning, æble	5
Lupinfluen	109	<i>Neomyzaphis abietina</i>	94
Lyspletsyge, bederoe	23, 51, 124	Nøgen bygbrand	51
Lyspletsyge, kartoffel	76	Oldenborrer 41, 70, 95, 117, 134, 145	
Lyspletsyge, korn	2, 20, 50	Ombojede spirer, tulipan	6
Løgbladlusen	11, 40	<i>Ophiobolus graminis</i>	51, 74
Løgfluen	69, 93, 117, 134	<i>Oscinis frit</i> ...	8, 33, 59, 82, 108, 142
Løgskimmel	56	Overmål af vand, bederoe	124
Løvsnudebiller	39	Overvintring, bederoefrø	3
Magnesiummangel, bederoe	124	Overvintring, græsfrø	2
<i>Mamestra brassicae</i>	118, 135	Overvintring, korn	2
<i>Mamestra oleracea</i>	96, 118	Overvintring, korsbl. frømarker .	4
<i>Mamestra</i> spp.	118	Overvintring i kule, bederoe ...	3
Manganmangel, bederoe	23, 51	Overvintring i kule, kartoffel ...	4
Manganmangel, kartoffel	76	Overvintring i kule, kålroc	4
Manganmangel, korn ...	2, 20, 50		

	Side		Side
<i>Paratetranychus pilosus</i> , se		Revnede kærner, byg	102
<i>Metatetranychus ulmi</i>		Revner omkring blomsten, æble	106
<i>Pegomya hyoscyami</i> ... 35, 61,		<i>Rhizotrogus solstitialis</i>	70
86, 109, 129		<i>Rhopalosiphum grossulariae</i>	67
<i>Penicillium</i> sp.	6	<i>Rhynchites</i> spp.	114
Penselskimmel, tulipan	6	Rodbrand	23, 52
<i>Peronospora destructor</i>	56	Roegnavren	43, 64
<i>Peronospora schachtii</i> . 4, 23, 52,	75	Roeål	69, 94, 109, 129
<i>Phoma betae</i>	23, 52	Rosen-meldug	57, 80
<i>Phyllobius</i> spp.	39	Rosen-stråleplet ... 80, 107, 127,	141
<i>Phyllocoptes fockeui</i>	92	Runkelroebillen	35
<i>Phyllopertha horticola</i>	11, 70	Rynkesyge	76
<i>Phyllotreta</i> spp.	38, 63	Rødt spind, se frugttræspinde-	
<i>Physarum cinereum</i>	107	miden	
<i>Physopus robusta</i>	84	Rønnebærmøl	132
<i>Phytonomus nigrirostris</i>	59, 84	Sandflugt, bederoe	22, 51
<i>Phytonomus variabilis</i>	59	Sandflugt, kartoffel	24
<i>Phytophthora infestans</i> ... 76, 104,		Sandflugt, korn	18
124, 139		Sandflugt, kålroe	24
<i>Phytophthora infestans</i> ,		Sandstorm, prydplanter	30
tomat	80, 106, 127	St. hans-aldenborre	70
<i>Pieris brassicae</i> og		<i>Sappaphis mali</i>	38, 67, 91
<i>P. rapae</i>	65, 88, 110, 130	<i>Sclerotinia trifoliorum</i> ... 2, 122,	138
<i>Plasmodiophora brassicae</i> 52, 75, 139		Selleri-bladpletsyge	127
<i>Plutella maculipennis</i> 64, 88, 110, 130		<i>Septoria apii</i>	127
<i>Podosphaera leucotricha</i> 28, 54, 79		<i>Sitodiplosis mosellana</i>	83, 108
Porremøl	116	<i>Sitona</i> spp.	9, 34, 108, 128
Priksyge	140	Skivesvamp, solbær	106
<i>Pseudopeziza medicaginis</i>	138	Skjoldbiller	61, 86, 109
<i>Psila rosae</i>	69, 93, 116, 134, 144	Skulpegalmyggen	65, 88
<i>Psylla mali</i>	10, 38	Skulpesnudebillen	64
<i>Psylliodes chrysocephalus</i> 9, 38, 142		Skærplante-møl	66
<i>Pteronus ribesii</i>	68	Slimskimmel, asparges	127
<i>Puccinia glumarum</i>	51, 74	Smælderlarver ... 11, 42, 70, 95,	
<i>Puccinia graminis</i>	51	118, 134, 145	
Pulverskurv	139	Sneskimmel	2
<i>Pythium</i> sp.	23, 52	Snudebiller, frugttræer	114
Pæregalmiden	40	Sodplet	126, 141
Pæregalmyggen	10, 39, 68	<i>Solanum virus 14</i>	76
Pærehvepsen	68	Solbærmiden	40
Pæreskurv ... 28, 54, 78, 105, 126, 140		Sortbensyge	53, 77, 105
Rajgræs-mosaiksyge	46	Sorte blomsterstilke, rose	80
Rapsjordloppen	9, 38, 142	Sortrust	51
		Sortskimmelsvampe	74

	Side		Side
<i>Sphaerotheca macularis</i>	56, 79, 107	Ufrugtbarhed, jordbær	79
<i>Sphaerotheca mors-uvae</i>	55, 106	Uglelarver	118
<i>Sphaerotheca pannosa</i>	57, 80	Uglelarver, asparges	135
Spiring, bederoe	23	<i>Ustilago nuda</i>	51
Spiring, kartoffel	24, 53		
Spiringsfusariose	138	Varmeskade, kartoffel	4
<i>Spongospora subterranea</i>	139	<i>Venturia cerasi</i>	79
Springhaler	10	<i>Verticillium albo-atrum</i>	51, 75, 122
Stankelbenlarver	12, 44, 72, 142	Viklerlarver	35, 71
Stikkelsbærdræber	55, 106	Vinterskade, pryddplanter	29
Stikkelsbærhvæpsen	68	Viroser, tomat	29
Stikkelsbærmiden	40	Virus, <i>Ajuga</i>	107
Stængelål, bederoe	142	Virus, <i>Crocus</i>	7
Stængelål, bælgplanter	9, 33, 59, 83, 108, 128, 142	Virusangreb, korn og græsser	46
Stængelål, jordbær	40	Virusgulsot 23, 52, 75, 102, 122, 138	
Stængelål, løg	68	Vådforrådnelse, kartoffel	126, 139
Stovknapsyge, hindbær	97	Æblebladloppen	10, 38
<i>Synchytrium endobioticum</i>	139	Æblebladlus, den grønne	38, 67, 91
Syrehvæpsen	132	Æblebladlus, den røde	38, 67, 91
		Æblehvæpsen	67
<i>Tetranychus telarius</i>	117	Æbleknopbladlusen	10
<i>Thrips angusticeps</i>	11, 41, 70	Æblemeldug	28, 54, 79
<i>Tipula paludosa</i>	12, 44, 72, 142	Æbleskurv 27, 54, 78, 105, 126, 140	
Tomatkræft, se tomatsyge		Æblesnudebillen	38
Tomatsyge	29	Æblevikleren	92, 115, 133, 144
Tomat-viroser	29	Ærtethrips	84
<i>Tortricidae</i>	10, 39, 133, 144	Øjepletsvamp	74
<i>Triosa apicalis</i>	68, 93, 115	Ørentviste	68, 95
Tulipan-gråskimmel	6		
Turnip Yellow Mosaic	99	Ådselbille	34, 60
Tægeskade, bederoe	103		
Tørkeskade, bederoe	103		
Tørkeskade, bælgplanter	74		
Tørkeskade, korn	18, 50		
		<i>Illustrationer:</i>	
		Rajgræs-mosaiksyge	47
		Gulmosaik hos kålroe	98, 99

